

Д. Корчинський виступив з УНА-УНСО

Київ (Р. Р.). — Тут у вівторок, 11-го листопада, газета, «Київські Ведомості» повідомила про вихід Дмитра Корчинського з групи прихильників з УНА-УНСО.

Це сталося після надзвичайного з'їзду Української Національної Асамблеї, який, на перший погляд, пройшов організовано і вдало, пише автор замітки Геннадій Ключи-ков.

Після з'їзду, на запитання журналіста, Д. Корчинський підтвердив, що заявив про намір зре-зигнувати з посту заступни-ка голови УНА. «Сім років я очолював струк-туру, широко відому під назвою УНА-УНСО, і пи-шаюся цими роками. Мені нічого соромитися — я залишаю партію, яка є на вершині популярності», — зазначив Д. Корчинсь-кий і пояснив свій вихід з УНА трьома причинами.

«Перша. Всього чотирьох років я очолював партію, але не стільки адміністра-тора, скільки учителя. Але діти не можуть вірно слухати вчителя. На пев-ному етапі їм необхідно приймати відповідальні рішення самостійно. Пар-тія уже не потребує мого керівництва. І моя голо-ва на помилку в тому, що я не зробив цього раніше. Друга. Хоча мого ім'я очолює партійний список

Чехія допоможе Україні модернізувати АЕС

Київ. — Чехія виділила Україні 5 млн. крон (152,000 дол.) технічної допомоги на модернізацію атомних електростанцій, повідомила 10-го листопада УНАІАР.

Директор управління міністерства промисло-сті і торгівлі Чеської Республіки Ян Гронік сказав, що 7-го листопада опавський атомний завод і національна атомна енергогенеруюча компа-нія, «Енергія» підписали договір щодо здійснення проекту «Модернізація АЕС у галузі забезпечення безпеки експлуатації, ви-користання нових типів атомару».

Я. Гронік і посол Чехії в Україні Йозеф Врбачек провели преско-ференцію, присвячену двосторонньому співро-бітництву і зокрема вистав-ці чеських фірм, «Чеська Республіка — ваш партнер», яка проходить від 11-го до 14-го листо-пада.

За словами Я. Гроніка, товарообіг між двома країнами становить біля 300 млн. дол. з деюкою перевагою на користь Че-хії. До 1995 року торгівля між двома країнами пожа-влялася, але у 1996 році лішилася на одному рівні. Підсумки перших дев'ятих місяців цього року показують, що об-сяги товарообігу в 1997 році теж не збільшувалися.

Й. Врбачек, однак, зая-вив, що є можливість для по-жвавлення економіч-ного співробітництва, зокре-ма у сфері постачання товарів щоденного вижит-ку, транспорту, енергети-ки тощо. Він також ска-зав, що Чехія брагме участь у тендері щодо пе-ретворення саркофагу ЧАЕС на безпечну систе-му.

Україна займає 17 місце на списку економічних партнерів Чехії і друге се-ред країн СНД після Росії.

Україні взяли участь у міжнародній конференції суддів

Страсбург, Франція. — Тут в неділю 3-5-го листо-пада відбулася 5-та Між-народна річна конферен-ція суддів з численною участю юристів з усіх країн світу в числі 76 і 16 обсерваторів. Конферен-ція організувала Осере-док демократії з Вашинг-тону у співпраці з Радою Європи і Фондом Фур-та. Члорічарна конферен-ція була присвячена про-блемі судової незалеж-ності в конституційних та верховних судах і про-водив нею Даніель Таршис, генеральний секретар Ра-ди Європи.

В нарах взяли участь представники судів в Укра-їні, — Віталій Бойко з

Верховного суду, Дмитро Притика з Верховного і бігражного суду і Стані-слав Яценко з Конститу-ційного суду. Із Заступи-тельного суддя Богдан Фрутей Із Суду федераль-них позовів у Вашингтоні, який був одним із пале-лів на тему «П'ять ро-ків судівничих реформ в новій демократії. Що ви-конало і що є до зроблен-ня». В. Бойко був провід-ником дискусії на тему «Прогнози інтервенції».

Конференція мала на меті з'ясувати вплив но-вих правних реформ в державах Центральної і Східної Європи як на на-селення, так і на їхне правління.

Відбувся 7-ий Конгрес СФУЖО

Торонто (СФУЖО). — В неділю 23-26-го жовт-ня ч. р. відбувся в примі-щеннях готелю Колоні 7-ий Конгрес Світової Фе-дерации Українських Жі-ноччих Організацій. Кон-грес відбувався у вигляді п'яти років для перегляду праці, намічання напрям-ків на наступних п'ять років та вибору нової екс-кзутиви.

Учасність у конгресі взяло 59 делегатів з 15-ох жі-ноччих організацій Укра-їни, Аргентини, Великої Британії, Канади, Німеч-чини, Польщі, ЗСА, Франції та Швайцарії.

Присутнім на конгресі були чисельні гості з Ка-нади, ЗСА, України та представники преси.

Святочне відкриття конгресу відбулося 23-го жовтня внесенням украї-нського прапора та пра-порів держав, у яких пра-кують складові організа-ції СФУЖО. Привіт від Уряду України виголосив Валентина Доженко, мі-ністер сім'ї та молоді Укра-їни. Конгрес вітав ге-неральний консул України в Торонто Микола Кири-ченко. Головою доповіді виголосила Райнел Анд-рейчук, член сенату Кана-ди. В мистецькій програмі участь взяв молодечий хор «Пролісок» і Дирек-тор Михайло Кравченко і Микола Зін, яка декламувала вірш Лесі Харливіч-Шур, на-писаний для 7-го Конгре-су. Уступаюча голова Ок-сана Соколик, відкриваю-чий конгрес, проголосила

(Закінчення на стор. 3)

Перша лейді ЗСА відвідує колишні республіки СССР

Алмати, Казахстан. — Гіллари Родгам-Клінтон, Перша лейді ЗСА, у вів-торок, 11-го листопада, з ододенним опізненням, бо літак на якому вона летіла після злету мусів повернутися через кло-поту в моторі, прилетіла до Казахстану, де її на ле-товіщі столиці країни ві-тали з усіма почестями.

Казахстан є першою із п'яти колишніх респуб-лік, які є на програмі цих відвідин Першої лейді ЗСА, вона також відвідає Киргизстан, Узбекистан, Росію і Україну. Голов-ними темами її програми є людські права та спірні питання на тему жіночих проблем і участі жінок у загальному розвитку їх-ніх незалежних держав.

Включеною у програ-му Першої лейді три ре-спубліки Центральної Азії, Білий Дім підкреслив

стратегічну важливість цих країн у владах ЗСА, зокрема коли експерти уважають, що у майбу-тньому басейн Каспійско-го моря буде джерелом постачання енергетики для багатьох країн світу.

Крім того в цих рес-публіках справи здоров'я жінок є тісно пов'язані з економікою країни в ці-лому. Тому відвідини Г. Родгам-Клінтон першого Центру здоров'я для жі-нок, створеного амери-канською адвокаткою з Тусон, Аріз., Емліл Джен-кінс, нададуть йому не тільки вагомості, але та-кож підкреслять його ко-нечну потребу.

Покісно немає точних даних про те, в якій чер-говості Перша лейді від-відуватиме інші згадані республіки, але відомо, що, відвідуючи Україну, вона буде у Львові.

В Україні (З інформації УНАІАР)

СКРИВИЛИ ДІТЕЙ

Київ. — Закон про благодійність і благодійні організації, схвалений Верховною Радою України у вересні заборонив видавати гроші з державного бюджету для благодійних організацій, в тому числі для Фон-ду Допомоги Дітям, очолюваному Першою лейді України Людмилою Кучмою. Відтепер високопоставле-ні особи можуть допомагати ста-лім і дитячим садочкам лише в ме-жах отриманих і задекларованих прибутків. Після ухвалення цього закону дружина Президента Люд-мила відмовилася виконувати упо-вноваження почетного президента, заснованого її чоловіком фонду «Україна — дітям», який останнім часом називали фондом «Дружина Президента — дітям». Можливо, на її рішення вплинула і заява на одній з пресових конференцій колишньо-го міністра юстиції України Сергія Головатого, який є членом СФУЖО, що цей благодійний фонд фінансується з державного бюджету і що подарунки отримують вибрані школи і дитячі садочки, а інші не мають нічого.

ДЕНЬ УКРАЇНСЬКОЇ ПИСЬМОСТІ

Київ. — Президент України Леонід Кучма 7-го листопада підписав указ про запровадження Дня Української Письменості, який відзначається щороку 9-го листопада, тобто, в день канонізації легендарного Нестора-літописця. Про це повідомив голова Товариства «Просвіта» Пав-

ло Мовчан, який є одним з ініці-аторів встановлення Дня Української Письменості. В указі Президент сказав, що, встановлення цього свята є визнанням тієї важливої ро-ля, яку відіграє українська мова в консолідації суспільства». Увечері 9-го листопада, в Українському До-мі відбулися врочистості, присвя-чені Дню Української Письменості.

ДЕФІЦІТ ЕНЕРГОРЕСУРСІВ МОЖНА ПОДОЛАТИ

Київ. — Науковці Українського Державного Морського Технічного Університету та конструктори Ми-колаєвського акціонерного то-варства «Кристал», які виробляє електротехнічне обладнання, за-певняють, що дефіцит енерго-ресурсів допоможуть подолати торф, солом, тирса, кукурудзяні, карто-плинні, стовбури соняшника то-що. Фахівці винайшли і запатрули в дію спеціальну газогенераторну ус-тановку, яка допомагає доставляти енергію для дизельних електро-станцій замість дефіцитного ди-зельного палива. Цю установку легко перевезти до місця заплановані від-падків. Економісти підраховали, що для переобладнання однієї ди-зельної електростанції треба не більше 3,000 гривень. Крім того, відатки ці повернуться вже через 6-9 міся-ців.

ПРЕЗИДЕНТ ЗНОВУ НАКЛАВ ВЕТО НА ЗАКОН ПРО СБУ

Київ. — 10-го листопада Прези-дент України Леонід Кучма наклад повторне veto на закон про Службу

Католики демонструють у В'єтнамі

Ганой, В'єтнам. — Офіційні чинники пот-вердили, що впродовж цього кінця тижня, кіль-ка тисяч римо-католи-цьких демонстрантів ма-ли сутички з поліцією, протестуючи проти кон-фіскації церковної землі на побудову урядових бу-дівлиць.

Місцеві мешканці з околишньої положення 25 миль на північний схід від Го Чі Мінг Сіті, де відбу-валися протести, сказали, що чотири демонстрації та один поліцей були по-ражені.

Місцеві власті в око-лиці Тонг Нгат, де про-живають десятки тисяч в'єтнамців римо-като-ликів, підкреслили, що бій-ка почалася тільки тоді, як поліція почала розго-нати протестуючих. Він також зазначив, що «кілька тисяч демонст-рувало проти корупції та конфіскації дієздатної

ВИРОБНИЦТВО ПОЧИНАЄ ЗРОСТАТИ

Київ (УНАІАР). — Голо-ва Луганської обласної державної адміністрації Леоніда Кучму про побо-рення в області спаду промислового виробниц-тва. За 10 місяців 1997 року відбулося хоча й не-значне, але надійне зро-стання обсягів виробниц-тва практично в усіх галу-зях промисловості. По-добні повідомлення над-ходять і з інших регіонів країни. Загалом у 12 об-ластях України, особливо у Вінницькій, Харківсь-кій, Херсонській, Хмель-ницькій та у Києві, посту-пово збільшується випуск промислової продукції.

Безпекі України. Своє рішення Президент пояснив тим, що за Конституцією розгляд кандидатури на пост голови СБУ та звільнення його з цього не відносяться до компетенції Верховної Ради, а є прерогативою голови держави.

ШАХТАРИ-ІНВАЛДИ ГОЛОДУЮТЬ

Київ. — 10-го листопада шахтарі-інваліди з Горлівки на Донеччині продовжували голодування перед Адміністрацією Президента, розпо-чат 28-го жовтня 1997 року. З 95 голодуючих залишилися лише сім, які, за словами лідера протестую-чих Сергія Терехіна, голодують-муть до самого кінця. «Нам все од-но не помирати, дома чи тут — пер-ед президентських виборів». Так тут, хоч люди поважають, — заявив С. Терехін. Головною вимогою шахтарів є повернення заборгова-них пенсій шахтарям-інвалідам. С. Терехін повідомив, що під час голодування відбулася зустріч з міністром вугільної промисловості Станіславом Янком, який заявив, що не прийняття бюджету на 1998 рік їхні проблеми не вирішувати-муться.

«ГРОМАДА» ПІДТРИМУЄ РІШЕННЯ ПАРЛЯМЕНТУ

Київ. — Президія всеукраїнського об'єднання «Громада» оприлюдни-ла заяву, у якій сказано, що «Гро-мада» підтримує рішення Верховної Ради України щодо підвищення мі-німальних сум пенсій і заробітків. Водночас заяви Уряду «Громада» вважає, антиконституційним».

СПРАВА АНГЛІЙСЬКОЇ «О ПЕЙР»

Вувард, яку лави присяжних 30-го жовтня визнала винною у вбивстві восьмимісячного Меттью Іпена, в понеділок, 10-го листопада, закінчилася для всіх зовніс-нім несподіваним оборотом. Найперше суддя Гілдер Зобел, відкинувши рішення лави присяжних і назвав її звинувачення неадекватним обвинуваченням, а тоді застав її за тоді злочин на 279 днів у'язнення, котрі вона вже відбула від часу свого перебування в тороні очікуючи звинувачення, розправ і присуду. Іншими словами, Л. Вувард вишла з судуою замість вільною людиною. Цей майже 180 сторіччеве повернення справи в користь від-судної з радістю привітала оборона, її батьки та при-хильники по обидвох боках океану. Роззавраним та огріченим залишилася прокуратура та батьки М. Іпена, котрі це рішення віддадуть до апеляційного суду.

У СВІТІ

НЕ ВЖАЮЧИ НА ПОГРОЗИ ІРАКУ, що стріля-тимуть в американські розвідні літаки типу У-2, у по-неділок, 10-го листопада, ці літаки відновили свої по-лети над Іраком і без будь-яких перешкод виконали своє завдання. Тим часом до Нью Йорку на зустріч і роз-мов з генеральним секретарем Організації Об'єднаних Націй прибув Тарік Азіз, заступник іракського прем'є-міністра, який впродовж дня перед репортерами засоб-ів масової інформації кидав різні звинувачення в сторону ЗСА, а кінці назвав секретаря Державного департаменту Меделин Олбрайт брехуном. Після зу-стрічі з Т. Азізом генеральний секретар ООН Кофі Ан-нан сказав, що на жаль іракський достойник, «не дав мені сподіваної відповіді». На думку аналітиків, своєю поведінкою супроти ООН і ЗСА Ірак втратив при-хильність багатьох країн.

ПІСЛЯ ДВОТИЖНЕВОГО СТРАЙКУ, котрий не збив жодних успіхів для учителів, а радше залишив недобрий пошмак серед батьків дитини, вчителів канад-ської провінції Онтаріо вирішили повернутися до праці у понеділок, 10-го листопада. Учительські профспілки заявили, що шукатимуть інших шляхів, щоб боротися з урядовим курсом освіти, метою якого є зменшен-ня контролю освіти в провінції. Остання профспі-лка учителів середніх шкіл з 35,000 членством у неділю, 9-го листопада, вирішила долучитися до рі-шення чотирьох інших профспілок і повернутися до праці. Цей страйк стримав можливість зайняття 2.1 млн. дітей.

В АМЕРИЦІ

У ПОНЕДІЛОК, 10-ГО ЛИСТОПАДА, Сенат одно-голосно схвалив шестимісячну допомогу стейтам на суму 9.7 биль. дол. для направ доріг, прозвізд і програм безпеки. Ця допомога є тимчасовою тому, що законо-проект про федеральну допомогу стейтам, призначено для направу та утримання доріг вигас цієї осені, а но-вий буде схвалено швидко наступного року. Ця допо-мога дасть кожному стейтові 50 відсотків призначених для нього на 1997 рік фондів для пологодження загад-них справ пов'язаних з утриманням мережі доріг в краї-ні, котра є дуже важливою не тільки для пересічних громадян, але в першу чергу для економіки країни. Це рішення також мусить бути затверджене ще Палатою Репрезентатів.

СПРАВА АНГЛІЙСЬКОЇ «О ПЕЙР», 19-річної Луїз Вувард, яку лави присяжних 30-го жовтня визнала винною у вбивстві восьмимісячного Меттью Іпена, в понеділок, 10-го листопада, закінчилася для всіх зовніс-нім несподіваним оборотом. Найперше суддя Гілдер Зобел, відкинувши рішення лави присяжних і назвав її звинувачення неадекватним обвинуваченням, а тоді застав її за тоді злочин на 279 днів у'язнення, котрі вона вже відбула від часу свого перебування в тороні очікуючи звинувачення, розправ і присуду. Іншими словами, Л. Вувард вишла з судуою замість вільною людиною. Цей майже 180 сторіччеве повернення справи в користь від-судної з радістю привітала оборона, її батьки та при-хильники по обидвох боках океану. Роззавраним та огріченим залишилася прокуратура та батьки М. Іпена, котрі це рішення віддадуть до апеляційного суду.

Україна й Австрія підписали план військової співпраці

Київ (УНАІАР). — До столиці України з офіцій-ною візитою прибула ав-стріяська військова деле-гація на чолі з генераль-ним інспектором зброй-них сил Австрії генерал-карлом Майшенном.

Австрійську делегацію зустрічав начальник Ге-нерального штабу Зброй-них сил України, перший заступник міністра обо-рони генерал-полковник Олександр Затиняк.

Після урочистої церемо-нії відбулася офіційна зустріч представників військових відомств обох країн і підписання плану військового співробітництва між Україною й Австрійською Республікою.

Як зазначив у заяві для

Україна ратифікувала кредитову угоду

Київ (Р. Р.). — Верхо-ва Рада України затвер-дила ратифікацію креди-тової угоди між Україною і Міжнародним банком реконструкції та розвит-ку.

Зачинено угоду підпи-сано 24-го квітня 1997 ро-ку у Вашингтоні в рамках проекту підтримки соці-ального захисту. Доку-мент передбачає отримання Україною позик від МБРР на суму 2.6 млн. дол. для автоматиза-ції опрацювання даних у місцевих відділах жи-тлових субсидій, створення системи управління, яка з'єднає місцеві відділи субсидій з управлінням соціального захисту на-селення обласних держав-них адміністрацій та Мі-ністерством Соціального Захисту. Угода передба-чає також професійну під-готовку фахівців служ-бо житлових субсидій та технічне забезпечення їх діяльності. Позику гасити-меться за рахунок дер-жавного бюджету, почи-наючи з 1-го червня 2002

року й закінчуючи 1-го грудня 2013 року.

Згідно з розрахунками, сума витратів на проєкт підтримки соціального захисту становить 3 млн. дол. В тому числі: допо-мога від Агенції ЗСА для міжнародного розвитку 300,000 дол. для розроб-ки комп'ютерних програм, навчання фахівців та технічної підтримки про-екту; 0.1 млн. дол. — для забезпечення праці служ-би житлових субсидій і підготовки працівників.

Верховна Рада України також ратифікувала фінансовий протокол між урядами України і Франції про гренг на 4.6 млн. франків для фізичного захисту Запорізької Атомної Електростанції (ЗАЕС). Ця сума дорів-нює приблизно 1 млн. дол. Гренг має забезпе-чити закуп обладнання та оплату за навчання і ек-спертизу. Загальна сума технічної допомоги для реорганізації системи без-пекки ЗАЕС сагає 13 млн. франків.

СВОБОДА **СВОБОДА**
UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1933

Sloboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 2200 Route 10, P. O. Box 280 Parsippany, N.J. 07054

Sloboda (973) 292-9800; Fax: (973) 644-9510. UNA: (973) 292-0900

Soyuzvika (UNA) Address: 216 Foordmore Rd., Kerkonah, NY 12446 (914) 626-5641, Fax: (914) 626-4638, e-mail: fqsst@aol.com

Передплата на рік \$100.00, на півроку - \$60.00. Для членів УНСОУ \$75.00 річно, на півроку - \$40. За кожну зміну адреси \$1.00.

Чекі і грошові перекази виставляти на "Sloboda".

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріали.

Головний редактор: Зенон Смилик
Second Class Postage paid at Parsippany, NJ

Флоти подружили, але у війську — проблеми

Незабаром після відомих українсько-натовських навчань "Сі Біз-97", проти яких так протестувала Росія, відбулися українсько-російські навчання "Редут-97". За деякими повідомленнями, вони були не дуже успішними для української флоти. Експерти пояснили, що в цьому винні не пілоти, а застарілі ракети і несприятелі.

В останні три дні жовтня відбулися ще одні українсько-російські навчання, митроворчі. Тобто за таким же сценарієм, як "Сі Біз-97". А заки моряки до них готувалися, московські газети писали, що ці навчання слід розглядати не лише як митроворчі, а як "військові навчання двох країн, що розв'язують завдання колективної оборони морських рубежів". За висновками російської преси, "обидві слов'янські країни стурбовані зростанням військово-морської могутності Туреччини". Писали і про те, що українська флота перебуває "в зародковому стані", отож навчання допоможуть їй набутися певного досвіду. Командуючий російської Чорноморської флоти адмірал Віктор Кравченко на одній з пресових конференцій сказав: "Навчання покажуть, що третім країнам у Чорному морі робити нічого". Він також підкреслив, що завдання Чорноморської флоти — "вирвати Україну з осягів НАТО". А спільні навчання запропонував назвати "Братство по зброї-97".

Довелось українським генералам та адміралам настояти на іншій назві — "Фарватер миру-97" — пояснювати закордонним журналістам, що це не військові маневри, а митроворчі навчання, які не є протипогабою навчанням "Сі Біз-97", а навпаки, вони відповідають духові і цілям програми НАТО "Партнерство для миру". Генерал Іван Біжан зазначив, що українсько-російські навчання, не слід розглядати як початок спільних військових дій в регіоні Чорного моря.

Навчання 29-31-го жовтня були більш вдалим. Командувач Військово-морських сил України Михайло Єжель задовольнений не лише успіхами морських, а й тим, що Росія цими навчаннями визнала існування української флоти. Адже ще недавно віцеадміралів Бориса Кожина і Володимир Безкоровайного російські командуючі називали зрадниками, націоналістами, бандерівцями, а українські моряки постійно перебували під шаленим тиском імперської пропаганди, що дві флоти на Чорному морі ніколи не співіснують.

Та ось президенти двох держав наказали флотам подружитися і це принесло успіх. Моряки обидвох сторін стомилися від бездіяльності і хаосу. Нарешті на них звернули увагу їхні президенти. Задоволені моряки і спільними навчаннями, і політичними відносинами.

Тільки українські старшини стурбовані. Переходячи з російської армії в українську, вони надіялися, що в Україні швидше відбуватиметься реформування армії, швидше буде викоринено аморальності та злочинність, що панувала в советських військах. Але вони помилилися. На шостому році державної незалежності українська армія все ще діє за союзними документами бойової готовності і в ній панує ще більший розгук усадовженої дідівщини, чинопоклонства, крадіжко, байдужість вищих начальників до підлеглих тощо.

Сталося це тому, що старші офіцери, часто відраділися з Росії ще в імперські часи, залишилися на своїх постах. Їм лишилося кілька років до пенсії, отож вони не були зацікавлені щось міняти, щоб спокійно дослужити. І тільки тепер, коли вони поволі відходять на пенсію, з'являється надія на початок реформ у військах. Це завдання цілком лягає на плечі молодих офіцерів, яким залишили не армію, а руїну.

Сьогодні вони занепокоєні, що виборча кампанія поглине всю увагу державних керівників, і вони знову надовго забудуть про армію, у якій і так панує ностальгія за минулим. Адже в імперські часи для армії виділялося величезні гроші, військовики були в пошани. А служити в Україні як в армії, так і у флоті виявилось набагато важче і зовсім невидимо. Старшини залишилися без жила, зарплатня мізерна, техніка несприятелі.

Військові навчання дисциплінують, підвищують патріотизм, але водночас показують партнерам і свої слабкості. Отож українських старшин дуже не покоїть злиднений стан армії, який не може не впливати і на моральний стан.

Від довгого часу, і не лише серед високих світових інтелектуалів і тієї спеціальної ерестиві вчених, які називають себе футурологами, триває мова про настільки час великих переломів в житті народів і людей. Трапляються серйозні наукові праці, але не раз також фантазії, яким удавалось перебачити зовсім несподівані речі у нашому житті. Означне те, що дійшлося на наших очах, — це вже не передбачування, калікуляції про майбутнє і теоретичні обрахунки, але факти.

Переломні факти і акції

Звичайно початком сучасного маршу у майбутнє вважають розвал Советського Союзу. Одначе розвал московської імперії тим великим позитивним кроком уперед не був, це було тільки скасування найбільшій перешиходи, що блокувало шлях до побудови наведеного світу. А саме перебування складається з цілого ряду переломових фактів і акцій, які творять поодинокі сходинки і стіни майбутнього. До тих найвищих переломів, що почалися літом цього року, належать поїї в піднесенні одних азійських державках, які вже від років творили своєрідні "господарські чуда". Ці "чуда" стосувалися не тільки господарства, економіки, але і в меншій мірі зрушували відвітки національно-го життя. А коли прийшов їх фінансовий крах, то дуже скоро виявилось, що вони органічно пов'язані з усім світом і їхні удачі як невдачі затрують різні країни. Спочатку експерти вважали, що фінансовий крах, який почався в Тайланді та Малайзії, а потім охопив Індонезію, Філіппіни та інші, накинеться відбився важким відгомном в різних частинах світу, буде обмежений. Труднощі, які опанували ці поодинокі країни, стали епідемією, що потяглася Південною Америкою, відарила по ЗСА, Австралії, навіть Росії. При чім виявилось, що давній співзвучник в фінансовому житті, а саме приватні спекулянти, посила такі потужні фінансово-грошові засоби, що можуть великою мірою втручати в національну економіку, і то не малих країн.

Грошеві спекулянти в історії людського роду — явище не нове. Біблія подає, що молодий Ісус Христос вигнаний міннялий з храму. Але в наших часах це явище вийшло до несподіваних вимірів. Статистика подає, що спеку-

Ярослав Гайвас

ДОБА ПЕРЕЛОМІВ

ляція грішми приватних осіб в десятки разів перевищує обід товарів. Спекуляція грішми не створює ніяких нових вартостей, а коли тут чим там може посприяти господарському життю, то тільки для того, щоб вбитися в жилі і створити ще кращі умови для своєї остаточної цілі, тобто персональних зисків.

Прикладом таких великих спекулянтів в наш час став американський громадянин мадьярського походження Джордж Сорос. Спочатку досить стримано говорив і писав про це, але тепер на кожному кроці загальні і економічні засоби масової інформації аналізують його діяльність. Сорос у різних своїх фондах розпоряджає сумою до 20 блн. дол. і має чимало менших співробітників, які допомагають йому збільшувати зиск. В наслідок атак, які почалися на нього з боку різних державних і господарських чинників, він велику частину своєї уваги переніс на Росію, перекинувши туди два блн. дол. та задекларувавши майже 500 млн. дол. на здоров'ля, навчальні та інші завдання. В ЗСА він, як і інші спекулянти, має певну підтримку, бо цього вимагає зов'язунок тут доктрина беззастрешного лібералізму і загальне переконання, що спекулянти виконують позитивну роллю в господарсько-фінансовому житті. В останньому краху, що прокотиться різними країнами і біржами, фонди Сороса втратили понад два блн. дол. Це становить 10 відс. диспозованим ним сум. Ті його втрати й атаки проти нього можуть у чималій мірі спричинити в різних країнах нові форми контролю над грошовою спекуляцією. Як це наслідки матиме, якщо це остаточно вдасться перевести в життя, покаже час.

Зміна політики щодо Китаю

Приватні капітали й ініціативи тепер перекіло відіграють ключові ролі в різних державних і між-державних акціях. Останнє виявилось це дуже пластично в ЗСА у зв'язі з перебуванням у Вашингтоні президента Китаю Жінганя Зейма. Велика частина американської публічної опінії є проти зближення і тісній співпраці з комуністичним Китаєм, і Президентів Клінтонові довелося з тим рахуватися. Це є, власне, один з тих пере-

ломових моментів, коли суспільні чинники та окремі громадяни не через своїх вибраних представників до законодавчих органів, але й безпосередньо намагаються добиватися здійснення своїх деіратів. Випадок з Китаєм був у цьому сенсі яскравим демонстрацією на американському терені. В той час, коли Президент Клінтон провадив ділові розмови зі Зеймом про наладнання тісній співпраці, численні організації, навіть близькі до Адміністрації, алаштували масові вуличні й інші демонстрації проти сучасного Китаю і його уряду, оценоленого Зеймом.

Прийзд Зейма до ЗСА і ревізита Клінтона до Китаю є великим переломом в американській зовнішній політиці. Згадаймо, що 1995 рік був роком поважних загострень між цими двома великими державами. Президент Клінтон плекав тоді як найближчі стосунки з Росією і з російським президентом Єльцином. Були надії перетворити Росію на тривалого союзника ЗСА. З другого боку, саме тоді американська дипломатія гадала, що внутрішні становище в Китаї розвиватиметься так, як у Росії при кінці 1980-их і на початку 90-их років. В дійсності в обидвох випадках поїї пішли по зовсім інших ліній розвитку. Росія почала творити антиамериканські бльоки та порозуміння, а Китай зосередився на владі, оценолену Зеймом. Не міг цього не бачити Президент Клінтон, якого калікуляції шшли в протилежному напрямі. Отже, Клінтон мусів ревідувати свою світову політику і пригтовляти перелом, який остаточно виріш і завершився прийздом Зейма до ЗСА.

Цього не хотіли й не могли зрозуміти ті американські кола, які мали свої претензії до Китаю та політичні нарікання за китайську політику на Близькому Сході і підтримку Китаєм арабських держав. Одне для Вашингтону виходу не було і він мусив враховувати американські інтереси і творити таку світову ситуацію в азізському і тихоокеанському просторі, яка була б вигідною для майбутніх американських потреб.

Європа має свої інтереси

У висліді розвитку поїї у світі та започаткованого нового укладу сил

Тут побачило світ Святе Письмо — біблія Старого і Нового Завіту. Немає іншої такої книги, щоб вона була бь розповсюдженою та перекладеною на всі мови світу. Біблія є взагалі найкращою літературою, під кожним оглядом, для всіх людей. Не тільки християни, але багато неупереджених вчених вірять, що Біблія надхнена Богом. Це ж біблійна історія каже, що коли Бог хотів випробувати Авраама, пращура жидів, чи він справді послухний Йому, то звелів Авраамові вбити свого сина. Авраам вже підніс свою руку з ножем, щоб убити сина, як тут з'явився ангел і стримав його руку. І сказав Бог: "Не протягай рук твоїх на хлопця, не чини йому нічого! Тепер бо знаю, що ти боїшся Бога, що ти не шадив свого сина, свого єдиного, для мене". Це ж тут, на горі Синаї, Бог дав десять заповідей. Це ж країна вибраного народу, що дав Мойсей, який вивів жидів з неволі єгипетської. Це той Мойсей, що подивившись життя вибран наш Іван Франко за тему свого знаменитого літературного твору. Це ж тоїшній царю Палестини дав людство Єдиного Бога, бо в тоїшньому світі вірили в різних божків. А тут, у Палестині, жили пророки, Божі інструменти, "Божі уста". Вони говорили про рені, які диктував Бог.

Безперечно, ми відбудували Вифлем і Єрусалим. Єрусалим — це святе місце для жидів, християн і мусульман. Єрусалим є положений на захід від Мертвого моря і 35 миль на південь від Середземного моря. Єрусалим є одним з найстаріших міст світу та має багату історію. В 1917 році британці зробили його столицею Палестини, у 1947 році ООН зробила його міжнародним містом, в 1948 році його поділено між арабами (Йорданом) і жидями, а під час арабсько-жидівської війни 1962 року перейшло під опіку Ізраїля.

У Фіфлемі народився Ісус. Імператор Константин будовав над печерою Різдва базиліку, яка тепер називається Церквою Різдва, й відбудувати прочани всіяного світу.

Легенде тут було справді найкраще, вигідне, модне, з охолодженням. Землі тут горісті і скалісті,

ЩЕ ПРО Н. Сомко

У числі з 25-го вересня у "Свободі" допис-некролог Ігоря Лесика про с. "Надія Сомко — мисткиня Союзної України", яка упокоїлася у Бозі 6-го вересня ц. р. Автор подав у цьому дописі цікавий життєвий шлях цієї талановитої людини, її творчу участь у нашому українському, а також американському, мистецькому житті, але, помімо його найкращого відшанування постаті Надії Сомко, подав деякі неточні інформації, які замість листом хочу виправити.

Він пише, що Надія Сомко запроєктувала пам'ятник Тарасові Шевченку у Вашингтоні, однак той пам'ятник був запроєктований відомим нашим скульптором Леонідом Молодожанином, який проживав у Канаді. Є правдою, що Надія Сомко разом зі Сергієм Макаренком брали участь у конкурсі проєктів пам'ятника Т. Шевченку у Вашингтоні, до якого приступило 17 українських мистців, а проголошення жорія відбулося 14-го липня 1962 року, рішенням якого першу нагороду отримав Л. Молодожанин, другу нагороду отримав Андрій Дарган, а Сергій Макаренко і Надія Сомко отримали відзначення.

Зараз після цього коментаря І. Лесика написав, що Н. Сомко проєкт української православної церкви ім. Святих Апостолів Петра і Павла на оселі "Верховина" є першим в історії церковного будівництва Божим храмом, запроєктованим жинкою. Тут знову слід згадати, що цей згаданий проєкт був зроблений не Надією Сомко, але архітектором Іваном Жуковським. Я мав приємність співпра-

цювати з архітектором Жуковським над кількома проєктами і багаторазно чув щирі вислови признання від відвідувачів церкви св. Апостолів Петра і Павла на "Верховині", і цей прекрасний Божий храм справді заслуговує на особливу увагу. Розуміється, що три вислови признання рудували архітекта Жуковського, бо він побачив, що його професійній архітектурній твір отримує належне признання. Між іншим, була надрукована карточка з світлинною проєкту цієї церкви, з підписом І. Жуковського як архітекта. Цю карточку я маю в моїй колекції.

Н. Сомко була мистецем високого рівня, але, оскільки мені відомо, архітектором вона не була, мємо того, що як пише І. Лесик, колись була членом відомого мистця і архітекта Василя Кричевського. В. Кричевський був архітектором-мистцем, але він не був універсальним професором.

Творчість Н. Сомко має широкий діапазон мистецьких заінтересувань та напрямків, а також, як пише І. Лесик, вона зуміла відобразити почуття національної гордості і безмежну любов до України. У моїй виставці я маю гарну велику картину мисткині Н. Сомко, яка називається "Три Марічки", і я держу цю картину на почесному місці.

На закінчення, хочу констатувати, що стаття-некролог І. Лесика про життя жидів покійної Надії Сомко написана цікаво і тепло та, крім повше наведених неточностей, заслуговує на увагу.

Любомир Калинич
Ірвінгтон, Н. Дж.

Емілія Турковська
Не отравляй надії! Усміхнися! Зараз — оєчир...
Але ж завтра — день!
Розкажи все Богу, помолися!
З пастки ночі вибуди, як оленя!

Вечір той відліне, як вітрильник,
забере з собою чорний жар,
Нас розбудить божілка, як будильник, квітка нам подасть
на стил нектар...

Попливе, сховавши в роті зірку,
в річку річку кувалей сом...
Та хіба ж цей світ нам пережить, коли сторож —
Янеол під вікном?!

повно пісковни, пустель. Подекуди видно трави для вису суше тощо. Видно і родючі місця, інколи сани олівкових дерев, помаранч. Тут і там лани пшениці. Спиритуальним центром жидівства світу є гора Синай, старозавітна читальня жидівської духовності. Тут є і Мур Плачу, найвяснітє місце жидів, де навіть у той день, коли ми були там (субота), не можна було зробити світлинні чи відео. Крім їхніх традиційних молитов під муром, вони також вкладали між шпираник камені мурі записки, прохання, просьби. Пригадувалось, що в Квітну неділю перед страстями сани прохидох Христос, Якому кидали квіти під ноги і гукали: "Осана! Осана!". Ми відідали місти, де відбулася остання Свята Вечера, Гетсиманський суд, страсті.

Ночували у прекрасному готелі біля Галілейського сома. При виході нас погостили смачним помаранчевим соком. На виході мисці цього готелю було написано англійською мовою: "And they shall beat the swords into plowshares and their spears into pruning hooks. Nation shall not lift up swords against nation, neither shall they learn war any more".

Безсумнівно, що повши читати всім подобається. Цього ми бажали Канаді, Америці і Україні та всьому людству.

Ми почувалися якось щасливо на човні, що плів спокійно по Галілейському морі. Тут понад тисячі літ тому плів Ісус зі своїми апостолами. І була така буря, що навіть св. Петро настрашався. Він той сам настих, що Ісус своєю Божою силою втискоморив море і навіть ходив по воді. Недалеко звідти впливає річка Йордан, а далі є церква Блаженств. Бували ми також у Капернаумі, де Ісус покликав апостолів і творив чуда. Не забули також про Назарет, де жив Ісус і його мати Марія. При одній із базилік є молитва "Богородице Діво" різними мовами світу. Українською також, і на досить видному місці.

Справді було багато що бачити, передумувати. Це залишилося на ціле життя для медитації, шукання наук і розуміння та відчуття релігії і віри, а передусім — молитов і ласк Божих. В повній покійності треба прислухуватися до голосу, що вже понад дві тисячі літ говорить: "Прийди до Мене вія стурждені і обтяжені, і Я спочиню над вам". (Мат. XI-28).

Нові видання про голод 1932-33 років

Парсиппани, Н. Дж. — Видання М.П. Коца у 1997 році видано книжку "Чорні жнива" про голод 1932-33 років у Валківському та Коломацькому районах Харківщини. Книжка невеликого формату з чепурною обкладинкою, надрукована у київському Видавництві "Логос" тиражем 1,000 примірників. Передава, вступ, упорядкування, примітки іменний та географічний покажчик — це праця Тамари Поліщук. Художній редактор О.Суховерков, технічний редактор М.Чабан, коректор С. Михалець.

На 365 сторінках читач знайде прецизні документи, спогади та свідчення поодиноких осіб, які пережили це страхотство, а крім того в книжці також поміщено поіменний список тих, які по-

мерли під час, або в наслідок цього голоду.

Видання цієї документарної книги фінансували М. Коца — член Ради Асоціації дослідників голоду-генциду 1932-33 років в Україні, представник Ради Асоціації у ЗСА (діяє), Фондация ім. Марії й Олександра Семенів при Східноєвропейському Дослідному Інституті ім. В.К. Липинського у Філадельфії (ЗСА), призначена на праці з новітньої історії України, зокрема голоду-генциду 1932-33 років, і Східноєвропейський Дослідний Інститут ім. В.К. Липинського у Філадельфії.

Книжку, котра коштує 14 дол., можна придбати виснажуючи замовлення разом з чеком виписаним на Holodomorist на адресу M.Kots, P.O.Box 33, Lexington, N.Y. 12452.

Д. Корчинський...

(Закінчення зі стор. 1)

УНА у своїй програмі першочерговим завданням ставить економічне, культурне, військове домінування України у Центральній та Східній Європі, ліквідацію податкової адміністрації, реорганізацію Збройних Сил України у професійну армію, скасування всіх видів експортного мита та індикативних цін, фінансування державних медичних програм, відновлення праці науковців, "викинутих на вулиці ан-

тинародним режимом", виплату зарплатні, пенсії та стипендії.

У виборів депутатів України УНА боротиметься "за лівий електорат південної та східної України", зазначив голова УНА О. Вітович. За його словами, УНА не буде сувереністкою інших партій, оскільки вони мають надто вузький електорат; УНА стоїть на позиціях "націонал-соціалізму", вестиме боротьбу за національну ідею в чистому вигляді", — пояснив Д. Корчинський і додав, що в разі приходу УНА до влади, "зміни будуть швидкі й радикальні".

УКРАЇНСЬКИЙ ДОСЛІДНИЙ І ДОКУМЕНТАЦІЙНИЙ ЦЕНТР УКРАЇНСЬКОГО ІНСТИТУТУ АМЕРИКИ

Високоповажани і Дорогі Жертводавці! Від імені УДЦЦ маю честь знову подякувати Вам за Вашу допомогу нашому Центрові. В цьому році ми почали організовувати нові спеціальні колекції матеріалів. Колекції включають історію Української Еміграції та Україну сьогодні (економіку, політику, науку і мистецтво).

Ми відвідуємо конференції в Коломбійському університеті і дістаємо там їхні наукові праці про Україну, а також тримаємо зв'язок з Національною Академією Наук у Києві та з деякими редакціями українських часописів.

І. Касанова збагатила нашу бібліотеку цілою збіркою книжок М. Козарського. За це їм сердечна подяка.

Американські дослідники продовжують користуватися нашими матеріалами. Як відомо, Нью Йорк Стіт вже давно турбується станом історичних матеріалів, які зберігаються в сховищах нашого Стіту. Більшість історичних програм мало розвинені, бракує їм фондів, не мають досить персоналії. Ці колекції важливі, вони документують минуле і допомагають зрозуміти сучасність.

Що ми, УДЦЦ, можемо зробити щоб допомогти Стіту покращити цю ситуацію? Перш за все, треба підсилити розвиток історичної програми нашого Центру. Тут Ви, дорогі жертводавці, можете нам допомогти.

Ми всі маємо подібне минуле: були репресовані, гнані, принижені, а тому втекли або не повернулися назад (якщо були вивезені примусово). Америка нас прийняла і стала нам другою батьківщиною. Ми тут працюємо, організуємося в громаді. Це спільне нам усім. Однине нам Америка уможливила розвиток і індивідуально. В цьому створилася власна історія кожного емігранта. Скупність всього цього творить історію української діаспори.

Отже, щоб підсилити нашу програму, потребуємо Ваших індивідуальних архівів. Не мусить бути увесь архів. Багато є такого з чим ми не хочемо розлучатися, або хочемо передати своїм дітям. Однак, якщо кожен з нас склав збірку з деякими характерними для його життя документами, наприклад, документ про mortgage на хату, чи листа від працевлаштування, чи повідомлення, що прийняли до школи, чи до роботи і т. інше, в додаток якщо вклав кілька фотографій біля хати, чи в саду за працею, а, може в школі чи на роботі, чи навіть десь на зававі перелав нам, то цим би документував себе особисто і в той же час був би частиною нашої спільної історії. (В архіві мусять бути тільки оригінали документи, не копії).

Вірюмо, що Ви, як і в минулому, відгукнетеся на наше звернення і допоможете нам.

Ще раз сердечно дякую за Вашу жертвенність і рівночасно бажаємо Вам Веселих свят і Щасливого Нового Року!

ОЛЕНА НЕСІНА,
екзекутивний директор УДЦЦ

Наша адреса:
2 East 79th Street, New York, NY 10021
(212) 288-2917

НАША АДРЕСА:
272 Old Short Hills Road
Short Hills, NJ 07078
Тел. 973-376-5140
Факс: 973-376-4988

Ваш внесок допоможе дітям!
(прошу зазначити суму)

☐ \$1,000	☐ \$100
☐ \$500	☐ \$25
☐ \$250	☐ інше

Прізвище _____
Адреса _____
Телефон _____

Дякуємо за Ваш безоплатний внесок.
Будь-яклас оформітьте Ваш чек на ім'я CCRF. Ми щиро дякуємо Вам за допомогу.

ПРОСИМО ДОПОМОГИ ДІТЯМ

ПРОСИМО ДОПОМОГИ ДІТЯМ

СВІДОМІ НА ПОДІРГІ ДОМІ ПІВНАЦІВ
СЕТО К'АЧ'А, КИЇВСЬКА ОБЛАСТЬ

Храмовий празник і відкриття ювілейного року в 25-ліття парафії Покрови Пресвятої Богородиці в Пармі

Дня 26-го жовтня українська католицька церква св. Покрова Пресвятої Богородиці в Пармі відзначувала одночасно два торжества: Храмовий Празник і 25-літній ювілей парафії. Святкування почалося о год. 10:30 ранку процесієм походом до церкви, на чолі в Владику Робертом, священниками, хоругвами та зібраним народом, аж до в'їзду з вулиці на Свято-Покровську поспішність, де Владика Роберт поблагословив хрест і ікону. Згодом учасники подалися назад до храму. Архиєпископ Божествену Літургію відслужив Владика Роберт при співслужінні чотирьох отців і диакона. Співав мішаний хор при церкві, якого ди-

ригував Владика Роберт. Вона відповідала гарним голосом "Оранта, Маріє!". Описав ведуча програмою Івана Крисла-Лішинецького продекларувала вірші Романа Заводовича "Вийді у храм". Далі д-р Олесь Махлай, в супроводі власної групи на бандурі, відіграв набожно кобзарський співний кант "О, Прес-

Образ освічення виконує Владика Роберт Москаль.

Св. Апостола записував відважно молодий хлопчик Микхас Мигель, а змістовну проповідь виголосив св. Владика Роберт. Він подав короткі обставини, які зумовили створити цю парафію церкву і яка базується на початках Патріархату та притримуванням старого Юліанського календаря та наших древніх традицій. Владика підкреслив такі вагомими євангельськими прикметами, які любов до Бога і ближнього, взаємне виrozumіння і пошуну та духа єдності. Ми, українці, розсіянні по всіх континентах світу, виростили серед різних умов та обставин, але все пам'ятаймо, що ми походимо з того самого кореня, і це нас повинно єднати та консолідувати. Владика згадав і про мимолетні душпастирів Свято-Покровської парафії. Владика хвалив теперішнього пароха о. Чирівського за його душпастирську працю, згадав і про новопризначених наших людей з України, які переважно горнуться до Свято-Покровської парафії. З ними треба співпрацювати і дати можливість показати їхні таланти в різних аспектах. Владика торкнувся і плянів побудови нової церкви Свято-Покровської парафії, висловив своє задоволення і зарозум від благословення з того приводу та сказав, що це Патріярх Йосиф Сліпий незвозначно висловився за здвигнення храму. Замість президії та Управу Свято-Покровської парафії вже створили будівельний комітет.

В церкві можна було зауважити майже присутність також парафіян з інших наших церков, а також число парафіян з українського напославного собору св. Володимира в Пармі. По Службі Божій почалася друга частина торжества: ювілейний бенкет, мистецька та розвагова частина і забава. Треба згадати, що з нагоди тих торжеств було

Благословення празничної трапези довершив Владика Роберт. Привіт від новоствореної управи Парафіальної Ради виголосила радна Ольга Мигель. Святочне слово виголосив о. крил. Іван Кротчів, парох українського католицького собору св. Володимира і Ольги в Чикаго, братньої парафії церкву, яку оснував Патріярх Йосиф у 1968 році. Цей собор може служити прикладом до наслідвання в кожному аспекті. Довголітнім парохом собору був незабутній є. митрат Марія Бутинський. В своїй промові прелегнт нав'язував до думок Владика та заохочував до побудови храму. Чверть століття — це якраз відповідний час до застанови і духовного обору. Треба згадати, що на залі було п'ять журналістів з України, які якраз перебувають у ЗСА. Вони сиділи в товаристві голови УЗО Великого Клівленду, мгра Василя Лішинецького. Одна з журналісток, в імені інших, втала це свято і бажала слухів. О. парох Чирівський зачитав листу привітів, які наспіли від багатьох священників, а також організації: УЗО, Пласт, СУМ і СА.

Мистецьку програму почав пісню "Молитва" (слова Заводовича, муз. Марії Помірної). Виконавцями були діти в гарних вишиваних строях, які під професійним провідом М. Помірної з України виконали надзвичайно ефектний спів та діточі хоруводи. М. Помірча, це співачка, диригентка і композиторка, дуже талановита, а головне, що зуміла в так короткому часі вивчити маленьких діточок співати пісню, танцю-

вати. Вона відповідала гарним голосом "Оранта, Маріє!". Описав ведуча програмою Івана Крисла-Лішинецького продекларувала вірші Романа Заводовича "Вийді у храм". Далі д-р Олесь Махлай, в супроводі власної групи на бандурі, відіграв набожно кобзарський співний кант "О, Прес-

Відбувся...

(Закінчення зі стор. 1)

цям 25-го Літературного конкурсу СФУЖО ім. Марусі Бек книжки вибраних нагороджених творів конкурсу "Чорний біль Чорнобиль".

Всі вісти складових організацій, представниць до ООН, референток та екзекутивки були відкриті у "Конгресовій книзі".

На святковому бенкеті привіт від Президента Л. Кучми прочитав посол України в Канаді Володимир Фуркало. Привіт від прем'єр-міністра Канади, ієрархів Українських Православних та Католицької Церков та багатьох інших прочитала рівнік ввечора Марія Шамбар. Від СКУ конгресу вітав д-р Дмитро Голосилов. В довжеле, в якій представили сучасний стан української церкви, родини та молоді в Україні.

"Зорганізовано жіночтв дискорси — це велика сила. Завдячуємо СФУЖО, що в Україні створили Міністерство Сім'ї та молоді... Вірю, що у співпраці зможемо багато досягнути", — сказала міністер.

Проф. В. Шелест, голова жорі 26-го Літературного конкурсу СФУЖО ім. Марусі Бек на тему "Передаймо нащадкам наш скріп — рідну мову" проголосив висліди конкурсу.

У своїй короткій промові новообрана голова О. Соколик підкреслила, що найголовнішим завданням нової Екзекутиви буде знайти баланс-середину, як сконцентрувати наші зусилля, щоб якнайкраще допомогти закріпити Україну та зміцнити наші організації, наші Церкви в діяспорі та зберегти нашу національну ідентичність.

Під час бенкету було надано почесне членство СФУЖО Христині Навроцькій, Дорі Карі, Марії Калініч та Ярославі Шереметі. Призначення за виїзду працю дістали Мая Грукла, Наталія Даниленко, Лєса Дяківська, Володимир Личук, Ірина Руснак, Ніна Строката-Караванська, Аріянда Стебельська, Марія Шульба, Оля Станівча, Ірина

Куровицька, Руслана Вжесневська та Зєна Кушета.

В мистецькій програмі виступили Христия Грегори, оперна співачка, в супроводі Нелі Крековської. Делегати прийняли конгресові резолюції, направили дальшої праці та вибрали нову Екзекутиву в складі: Оксана Соколик — голова (ЛУКЖК), Христина Бідак — 1-ша заступниця голови (ЛУК), Володимира Луччи — 2-га заступниця голови (ЛУКЖК), Наталія Даниленко — 3-тя заступниця голови на ЗСА (СА), Івана Кушета — українськомовна секретарка (ЛУКЖК), Анна Марія Шенетик — англословна секретарка (ЛУК), Мисролава Загребельна — протоколярна секретарка (ЛУКЖК), Анна Цірка — фінансово секретарка (ОУК), Анна Бідак — заступниця фінансової секретарки (ЛУК), Зєновія Юрків — заступниця фінансової секретарки (ОЖ ОУС), Уляна Стеккасір (ОУК), Контрольна комісія: Лєса Шульба (ЛУК), Ірина Руснак (СА), Ірина Станівча (СА), Броня Мокрій — 2-га заступниця голови (ОУК), Марія Громка — член (УЗА-ЗСА), Люба Сілецька — член (ОЖ ОУС) ЗСА).

За нагоди конгресу відбулася в галерії КУМФ мистецька виставка. Виставляти: Зоя Нижанківська і Швайдарі, померла виставка Людмили Морозової зі ЗСА та мистецькі вибори Марії Стираки, Вікторії Ковалевської, Слави Герулак та Одарки Онішук.

У програмі конгресу входили моноиставка Юрія Чербака "Сіна" у виконанні Галитини Стафанової з Києва. На закінчення конгресу відбувся концерт хору "Бурлака", диригент Квітка Зорич-Кондрацька.

Гасло конгресу інтерпретували мистецькою афішою Василь Лопата з Києва (автор українських грівнів).

Володимир Баргара КАЛИНОВИЙ МІСТ

Мистецьке оформлення
Зєновія Онішук
220 стор. ціна \$25.00
Мешканці стейту Нью Джерсі 30% бонусу 6% стейтського податку.
Завантажити

СВОБОДА BOOK STORE
P.O. Box 180, 2200 Route 10
Parsippany, NJ 07054

ПРОЩАЛЬНИЙ УКЛІН
майстрів Українського Храму
— хореографів —

св. п. ОЛЬЗІ

КОВАЛЬЧУК-ІВАСІВЦІ

Родині та близьким друзям
найщиріші співчуття складає

Владислав Клех

Добав...
(Закінчення зі стор. 2)

медичина для Азії" написана, а відноситься це не тільки до азійських країн, але й до інших, що опиняться у подібній ситуації: "Азійський регіон потребує більше творчих політичних заходів... комплекс (застосованих бальне) може доклати більше шкод, як добра, перетворюючи монетарну кризу в руйнівний економічний розвал". Поширив що мучок секретар Департаменту фінансів ЗСА Роберт Рубін: "Ці країни не тільки ризиквали для американських експортерів, але є також вирішальні в наших заходах, спрямованих на розвиток, мир і добробут у всьому світі".

ДАТА АРЕШТУ

В мою статтю "95 літ Г. Костока" ("Свобода" з 28-го жовтня 1997 року) закралася з моєї вини — маленька помилка. Проф. Костока звернув мою увагу на факт, що його арештували не в 1936 року, як це сказано в моїй статті, а точно 25-го листопада 1935 року. Прошу вибачення і в проф. Костока, і в читачів довідника, що я повірила газетній інформації, і, поспішаючи, не перевірила її у достовірних джерелах.

— Марта Тарнавська.

Без української мови і книжки — не буде й української гитани!

Залишили в глобальному смутку:
сини — РОМАН з дружиною ТІТЮЮ та внуком ПЕТРУСЬКОМ
синами — ОЛІА з сином АЛЕКСАНДРОМ

Вічна їй пам'ять!

Річна конференція Українського Золотого Хреста на Оселі ім. О. Ольжича

Цьогорічна конференція Українського Золотого Хреста (УЗХ) мала свою особливості: саме проминуло 90 років від народження Олени Теліги і Олега Ольжича, що були ровесниками й загинули з рук одного ворога. Тому то урочисті моменти конференції були присвячені тій річниці.

Ділова частина конференції почалася в передпідприємстві годинних 30-го серпня. Відкріла її голова УЗХ Наталія Іванівна, привітавши учасників та пригадавши основні події її дати, а саме 6-го річницю незалежності України та 90-літню річницю народження О. Ольжича і О. Теліги, що були творцями в літературі й борцями за українську суверенність та державність, і героїчно прийняли смерть за свої ідеали. Голова Н. Іванівна пригадала всіх членів УЗХ і привітала нашу організацію, що за останній рік відійшли у вічність. Проведено хвилину мовчазної молитви за спокій їх душ. Проведено також молитву "Отче наш", а тоді ще прочитано молитву в поезії "За Україну" Євгена Крименюка-Іванова. Прийнято порядок наряд, підтверджено минулорічний протокол та почато звітування за праці за минулий рік, що включало звіт голови, референту та каси. Висловлено пропозиції звіт Наталії Іванівни, яка розглянула всю працю організації за рік, даючи вичерпну інформацію про працю Головної управи в різних ділянках, як також про свою діяльність як голови, в що входить не лише організаційна праця й зв'язок з відділами, але й репрезентативна функція, зв'язана з діловою участю на нарадах, з'їздах чи конвенціях впродовж року. Такою була ділова участь в річних нарадах Управи СФУЖО, також участь у нарадах Координаційного Комітету Допомоги України (ККДУ) разом з Н. Паузяк, а на міжнародному рівні у Конвенції Генеральної Федеративної Жіночої ліги в членстві 12-ти мільйонів жінок та надзвичайно широким колом зацікавлені, починів і досягнені.

СФУЖО представляла голова Федерації Оксана Соколик, УЗХ — Н. Іванівна, а США — Христина Бойко. Ті, які знають вагу міжнародних зв'язків, свідомі того, чому, як треба гідно представити українське жіноцтво. Згадала Н. Іванівна ділові й святкові зустрічі з представниками влади в Україні — консулами й амбасадором і розмови на тему потреб України.

Сумними моментами запеклись у пам'яті згадки про участь нашої організації у похоронах тих, що працювали за відвіданню до УЗХ, але нитка їх життя обірвалася, і ми вже ніколи не побачимо привітної усмішки на їх обличчях. Та були й радісно-зворушливі моменти, як Н. Іванівна відвідала Флориді членку-основницю УЗХ Павлину Різнік з нагоди 65-річчя подорожнього діяльності Володимира і Павлини Різнік, визначних членів ОУН, ОДВУ і УЗХ, та вручила п. Павлині грамоту Почесної голови УЗХ.

Звіт референтки Суспільної Служби УЗХ Марії Гром'як зорієнтував учасників, як проходила допомогорова акція, головною України. С. це фонди, які передає Управа перебуваючи у містах України — Кіровограді, Червонограді і Каркасах — через Світову Радю Суспільної Служби СКУ (голова Ольга Даниляк). Інший

вид допомоги Україні це спонсорвання таборів молоді для оздоровлення дітей в Україні, вштовпування всеукраїнським Товариством ім. О. Теліги з оцідком у Києві. Цим разом, з огляду на підвищення цін в Україні, виділено більшу суму, ніж у минулих роках.

Про працю Комісії Оборони й Допомоги (КОД) звітувала її фінансова секретарка Лілія Беленчук. Головою є Павлина Різнік. Саме цього року відзначається 30-ліття КОДУ. Крім грошової допомоги коду, переселенцями, КОД, як допомогорова установка при УЗХ, дає грошову й матеріальну допомогу, про видання цінних книжок, спонсорує цим разом видання матеріалів з наукової конференції на Волині, присвяченої Лесі Українці, "Лісця України і національна ідея".

З великою цікавістю слухали учасники конференції повідомлення виховної референтки Володимири Кавки. Її звіт охоплював широке коло діяльності: постійна всебічна опіка над "Світличкою" при УЗХ у Філадельфії, підготовка й проведення таборів для дітей і молоді ім. Оксани Генгалю. Та найбільшим успіхом виховної референтки була її подорож цього літа в Україну. Її було запрошено на з'їзд з нагоди 85-ліття "Пласту" на "Соколі" в Карпатах, де вшановано й покійного чоловіка Миколу Кавку за великий вклад у духову карбіння "Пласту", з посвяченням його кімнати з документами й пам'ятками, що буде поховальним для молоді України. Згадаємо про ці зворушливі для подорожі Володимирів хвилини ще й тому, що сл. п. Микола Кавка був великим приятелем УЗХ і дуже багато безкоштовного труду вклав у організацію УЗХ, зокрема, у табори молоді УЗХ на оселі ім. Ольжича.

Саме на цю частину звітування В. Кавки запрошено голову ПУН Миколу Плав'юка, який брав участь у конференції ОДВУ, що відбувалася паралельно на Оселі О. Ольжича, а також представника ПУН на Америку д-ра Зенона Городицького, голову ОДВУ Володимира Прохія і Почесного голову д-ра Богдана Шучука. М. Плав'юк привітав учасників конференції й висловив признання за жертвенну працю, зокрема, спонсорвання таборів молоді в Карпатах — "Верховина" біля Яремчі, а також за зрозуміння для видавничої праці В-ва ім. О. Теліги, цим разом фінансування публікації книжки з матеріалами про Лесю Українку. Голова ПУН підкреслив велику потребу діяльності видавничого сектора, тому що Україна відчуває велику потребу правдивої інформації про історичні процеси в минулому. Д-р З. Городицький пригадав давні тривалі ости УЗХ з часу, коли Провід ПУН под. Є. Коваленко, відвідуючи українців в Америці, зацікавився сучасний УЗХ як український Червоний Хрест, що мав допомагати борцям за волю України. Через наш бездержавний статус на даному етапі довелось переіменувати організацію на Український Золотий Хрест. Н. Іванівна, даючи за привітання, поінформувала про зустріч з головою Українського Червоного Хреста д-р Іваном Ошечником, який саме отримав гуманітарну нагороду від Американського Червоного Хреста.

Продовжуючи звіт, розповіла про свою подорож в Україну. Вона відвідала табір "Верховина" біля Яремчі, а відтак був обмін враженнями. Володимир подарувала дітям дуринки і внесок до табору, а за згодом і до музею ім. О. Теліги в Києві, а з історії дітей — чудові українські пісні і декламації для гості. Дружнє розмова з головою Жіночого Т-ва ім. О. Теліги Ольгою Кобець, з виховницями, а тоді діти тура до Києва з його культурними здобутками, з згаданими нею квітін до півдняжжя хреста Олени Теліги в Бабиному Ярі; відвідання приміщення Фонду О. Ольжича і В-ва ім. О. Теліги. Відвідала Володимирів і село Іванкове біля Чернівців, де проживає більшість тих дітей, які двома наворотами були в наших таборах молоді на Оселі ім. О. Ольжича в Лігавиті. УЗХ постійно опікується цими дітьми, висилаючи їм стипендії, допомогу на лікування. І тепер відчувається вплив виховання з УЗХ — юнак-сирота Руслан вже вступив до військово-летунських сил України і з гордістю розповів, як він складав присягу на вірність Україні.

Це лише головні моменти з конференції. Мали учасники й свій полуденок, на який запрошено представництво СФУЖО, заступницю голови Наталію Даниленко і гостей на конференції ОДВУ — Надію Світличку і д-р Ніну Караванську.

По полудні — після продовження наради і звітування відділів — учасники були запрошені на доповіді, вштовпувані з рамені ОДВУ, що присвятивали свою конференцію 30-літтю видання книжки Вячеслава Чорновола "Ніхто з розуму". Після виступів дисиденток Н. Караванської і Н. Світличкої виховисла промову голова ПУН Микола Плав'юк про стан суспільно-політичних відносин в Україні.

Другий день конференції мав святковий характер. Після Служби Божої з Панахидою за спокій душ покійних дисидентів і за сл. п. Олега Ольжича і Олену Телігу проведено урочистість складання вінка перед пам'ятником О. Ольжича. Урочистістю керував голова ОДВУ В. Прохія, а вінюк зложив голова ПУН М. Плав'юк в супроводі голови УЗХ Н. Іванівні і голови ОДВУ В. Прохія. Слово, присвячене О. Ольжичеві, виховисла М. Плав'юк. Мистичні слова В. Кавки дали зворушливу декламацію-монітаж з поезій Ольжича, чим завершено урочистість хвилини. Ансамблем "Мандри" виконав відповідні до настрою пісні. Молитву перед трапезою провів о. Василь Сівінський. Згодом Н. Іванівна попросила Н. Даниленку до привіт. Заступниця голови СФУЖО поінформувала про працю Федерації, а також про допомогорова акції США. Н. Іванівна також прочитала гарний привіт від голови Т-ва ім. О. Теліги в Києві Ольги Кобець. Окреме слово мала Н. Іванівна про працю КОД в 30-ліття його діяльності, привітавши п. Лілію Беленчук, фінансову секретарку КОДУ. Ця установа дієсно допомагала дисидентам, коли їм їхажко переслідували. Пропошено до слова Н. Паузяк і В. Кавку.

Необхідні знання української, англійської та російської мов. Робота вимагає досвіду у створенні реклам для преси та різноманітних рекламних матеріалів (computer aided graphic design skills), а також досвід у журналістській праці.

Просимо вислати ваше резюме на адресу:

817 Pennsylvania Avenue
Linden, N.J. 07036
або на факс: (908) 925-7898

KARPATY Export Import Ltd.
до рк адресата в Україні та інші держави
60% митна
KARPATY TRAVEL
120 Runnymede Road, Toronto
Ontario, Canada M6S 2Y3
Tel. (416) 761-8105
1-800-265-7189
Пасажирів - як постійних чи випадкових, що через KARPATY!

Запрошуємо вас зробити несподіваний приємний рідним чи знайомим передплату чи ім "The Ukrainian Weekly".

THE UKRAINIAN WEEKLY
CANADA WELCOMES PRESIDENT KUCHMA OF UKRAINE
UKRAINE ELECTS LEONID KUCHMA PRESIDENT

Передплатити студентам "The Ukrainian Weekly"

- Якщо маєте синю, дошку, вивука чи вивуку в університеті передплатити ім "The Ukrainian Weekly".
- Газета буде доставлена до місця навчання.
- "The Ukrainian Weekly" це поміст, який допомагає втримувати зв'язок з українським життям та українською громадою і служить усім генераціям.
- У цій газеті знайдете цікаві матеріали з різних ділянок, як також з життя української молоді в Америці, Канаді та Україні.
- "The Ukrainian Weekly" це газета завдяки якій українська молодь задержує своє ідентичність.
- "The Ukrainian Weekly" це видання Українського Народного Союзу, найстаршої забезпеченої громадської української організації в США, яка завжди допомагає своїм членам, українській громаді та Україні.

Передплата

Для членів:	Річна \$40.00	За число \$60.00
Для нечленів:	Річна \$60.00	За число \$1.08

Передплату надсилайте до
The Ukrainian Weekly
P.O. Box 280, 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054
Fax: (973) 644-9510

Майбутній грошмайстри підручаться теж у Львові

Шахова столиця України — місто Львів мало про небагато на останніх першостях України серед юніорів до 12 років, що відбулися в Києві. Серед юніаків перше місце завоював Андрій Волокітін (7.5 точок), а третє — Максим Аронов (7), обидва 10-літні львів'яни.

Перша з них виховисла слово про О. Телігу в 90-річчя її народження, а В. Кавка декламувала поезії О. Теліги.

Атракцією святкового обіду був вокальний виступ соліста Львівської Опери Ярослава Гнатюка (баритона) у музичному супроводі його дружини співачки Світлани. Був це гарний вибір пісень з репертуару співака, що включав і його власні композиції до своїх ліричних та зворушливу пісню Янінського "Як давно...". Учасники обіду нагородили мистців з України рясними оплесками. З вибіркою пісень виступили також ансамбль "Мандри".

Н. Паузяк

СПОРТОВІ ВІСТІ

Регалус Омельян Твардовський

ював Андрій Волокітін (7.5 точок), а третє — Максим Аронов (7), обидва 10-літні львів'яни. Серед дівчат перше місце здобула львів'янка Катя Лаго. А Волокітін і К. Лаго здобули право репрезентувати Україну в наступних першостях світу в своїх категоріях. Маючи на увазі згаданих львівських юніорів, разом з Анею Музичук, що живе у недалекому Стрию, ось що сказав заслужений тренер України Віктор Карп: "Саме зараз підрастає група надзвичайно талановитих дітей, чий перспективи розцінювати високо". Від себе додамо, що ці перспективи можуть перетворитися в успіхи на міжнародній арені тільки при належній фінансовій підтримці, передусім від Уряду та приватних спонсорів в Україні. Вирішуйте, чи й наша діаспора в США, хоч як

уже переважена збірками для України, все таки відгукнувшись на поновні заклики УСЦАК прислати пожертви на фонди, що з них УСЦАК міг би дати надавати допомогу, хоча й обмежену, для юних шквалів зрок України на їхні подорожі на першості світу та Європи, де вони так гідно репрезентують свою державу.

Українка — віцечемпіон світу з шахів серед інвалідів

На світовому чемпіонаті серед інвалідів — чоловіків і жінок, що відбувся упр. в Чехії, притягнувши 58 шахістів із 15 країн світу, друге місце серед жінок здобула Галина Лойк зі Львова. Чемпіонат виграла Олександра Лойк з Якутії. Галина Лойк продовжує демонструвати свою висо-

ку класу, почавши від 1994 року, коли вона здолала першість Європи, а відтак олімпіадське золото в 1996 році. Тренером Галини є міжнародний майстер з шахів за літственним Рудольф Колесников, відомий читачам "Свободи" як автор книжки "Заочні шахи в Україні", що видана у Львові в 1996 році. Висока майстерність Галини Лойк — це один доказ, що місто Львів — це шахова столиця України в багатьох категоріях.

Д-р Орест Попович

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

П'ЯТНИЦЯ, 21-го Листопада 1997 р.
Пасаж, Н. Дж. Місячні збори 42-го Відділу м. Т. Шевченка відбулися о год. 7-й вечора у УНДомі по 237 Норме Аве. Е важні справи. Присімо взяти участь. Варваря Тижирко — рекр секр.

1998 UKRAINE

Your program is ready!
Early registration bonus: 3 FREE T-Shirts in the contest at 100% GELERK! HOTEL!
Official expires Dec 28, 1997
Registration only

SCORE TRAVEL INC.
1000 Springdale Ave. Mahwah, NJ 07430
973 378-8998 or 800 242-7267
www.scoretravel.com info@scoretravel.com

АДВОКАТСЬКЕ БЮРО ХРИСТИНИ КОШУЛІ
Генеральна практика
• імміграція;
• корпоративні питання;
• зарплата.
(Широкий досвід в Східній Європі: володіє слов'янськими мовами)

47 Halstead Ave., Suite 201
Harrison, NJ 08052
Tel. (973) 825-8229
Факс: (973) 825-8229

"КНИЖКА ПРО ДОРОГОЦІННІ КАМЕНІ ЗОЛОТО, СІРІЛО, ПЛІТИНУ
Книжку можна набути в JOHN ROMANATION 1837, 6th Ave., Waterlert, N.Y. 12189.
Ціна \$30.00 + 3.00 пересилка.
Післяток в мистецтві: "Кристалі", Арка, Сирія в Нью-Йорку та в Сполученій Штатах.
ІВАН РОМАНІШИН

КОМЕРЦІЙНІ ВАНТАЖИ в Україні
Tel.: (908) 805-9664

Тільки \$100 за мб
Доставка в Україні та за кордон
European Deliveries, Sea & Air Shipping Service
УКРАЇНСЬКЕ ПІДПРИЄМСТВО
VATRA
INTERNATIONAL
76 MAIN ST., SOUTH BOUND BROOK
Tel.: (973) 644-9510
Офіційний представник фірми **PIRELLI**

ARKA Company
DEPARTMENT STORE
26 First Avenue
New York, NY 10009
Tel.: (212) 473-3550

ВСІ НАЙНОВІШІ КНИЖКОВИДАННЯ одержите в АРЦІ

• ДО ВИМАНЬ •

Помешкання до винаймаю. Околиці North East Phila 2 кімнати, кухонь, лавчівня. Оплати 400 дол. і електрика і газ.
Тел.: (215) 742-0879

*** FUNERAL DIRECTORS ***

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
Займається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ
ЛЮСІ НАЙГРО — директор
Родина ДМИТРИК
Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N.Y. 10009
(212) 674-2568

УКРАЇНА '98

Помістіть свою візитівку на карті України!

Покажіть свою гордість і розкажіть нашим читачам про ваше підприємство або організацію, помістивши оголошення завітківки візитівки на карті України.
В грудні СВОБОДА, провідний український щоденник, надрукує і розішле своїм 8,000 передплатникам карту України. На задовільній стороні ви знайдете найновіший перелік областей, районів міст і сіл. На звороті — важливу інформацію про саму карту. Цілу частину з картою і оголошеннями можна буде витягнути і зберегти окремо. Це буде подарунок на спомир!

Не зловкайте!
Ціни оголошень
Візитівка на заголовній стороні: 150 дол.
Візитівка на звороті: 100 дол.
Найкраще місце на заголовній стороні: 900 дол.
Вшліть чека з візитівкою своєрідні
P.O. Box 280, 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054

Видання УНС
THE UKRAINIAN WEEKLY
За інформаціями телефонуйте до
Марії Шепарович на число 973-292-9800
або до Тома Гаєрлика — 201-773-1800

ПРИЙМАЄТЬСЯ ОГОЛОШЕННЯ СВЯТОЧНИХ ПОБАЖАНЬ в "СВОБОДІ"

Адміністрація "Свободи" запрошує Читачів, Установи, Організації, Товариства, Професіоналістів, Купців і все Громадянство передати свої традиційні святкові привітання збільшеному Різдвяному числу, що зайдуть у найдавший закінчений святу. Великий тираж "СВОБОДИ" та відповідний зміст збільшеного святкового числа надають таким побажанням окремої вартості і значення.

ЦІНИ ОГОЛОШЕНЬ

1 цаль через 1 шпальту.....	\$ 8.00	4 цаль через 2 шпальти.....	\$ 48.00
1 цаль через 2 шпальти.....	\$ 12.00	5 цаль через 2 шпальти.....	\$ 60.00
2 цаль через 2 шпальти.....	\$ 24.00	6 цаль через 2 шпальти.....	\$ 72.00
3 цаль через 2 шпальти.....	\$ 36.00	та в інших розмірах	

ОГОЛОШЕННЯ ПРИЙМАЄТЬСЯ —
за новим стилем до 2-го грудня 1997 р.
за старим стилем до 12-го грудня 1997 р.

При замовненні, ПРОШУ ЗАЗНАЧУВАТИ НА КОПІ СВЯТА. Оголошення будуть поміщені в порядку їхнього приходу, в першому числі п, що скорше надішлють свої замовлення.

Оголошення святкових побажань, РАЗОМ з ГРОШОВОЮ ОПЛАТОЮ, залежно від величини оголошень, надіслати до:

"СВОБОДА"
P.O. Box 280, 2200 Route 10, Parsippany, N.J. 07054
Tel.: (973) 292-9800 • UW. Fax: (973) 644-9510
ATT: ADVERTISING DEPT.